

DEĞERSİZ ALACAKLAR VE VAZGEÇİLEN ALACAKLAR

Oya TEZEL (*)

- GİRİŞ

Vergi Usul Kanunu Alacaklarda ve Sermayede Amortisman başlığı altında tahsil kabiliyetini kısmen veya tamamen kaybetmiş alacakları düzenlemiş 322. maddede değersiz alacaklara , 324. maddede ise vazgeçilen alacaklara yer vermiştir. Söz konusu düzenlemelerin nedeni esas olarak ticari ve zira-i kazançlarda tahakkuk ilkesinin benimsenmesidir. Tahakkuk ilkesinin benimsenmesinin doğal sonucu, mal veya hizmet bedelinin tahsil edilip edilmediğine bakılmaksızın işlemin gerçekleştirildiği anda gelir yazılması ve vergi matrahına eklenmesidir. Ticari faaliyette bulunan işletmeler günümüz koşulları gereği mal teslimleri ve hizmet ifalarını vadeli satmaktadırlar. Vadeli satışlar , alacağın zamanında tahsil edilememesi veya tahsilinin imkansız hale gelebilmesi sorununu beraberinde taşımaktadır. Tahsil edilemeyen bir alacağın vergisinin alınması ise zarar edilen bir faaliyetten vergi alınması anlamına gelir. Bundan dolayı kanun koyucu vergi matrahının doğru tespit edilebilmesi amacı ile birbirine sıkı sıkıya bağlı iki ayrı düzenleme olan değersiz ve vazgeçilen alacaklara yer vermiş ve her iki halde de bazı şekil ve şartlar aramıştır. Bu yazımız tahsil edilemeyen alacakların değersiz alacak sayılarak zarar yazılabilmesi için gereken koşullar ile alacaklısı tarafından çeşitli nedenlerle tahsilinden vazgeçilen

alacağın , borçlusu tarafından izlenecek prosedür hakkında olacaktır.

II- DEĞERSİZ ALACAKLAR:

1- Genel Esaslar:

Vergi Usul Kanunu'nun 322'nci maddesi hükmüne göre;

"Kazai bir hükme veya kanaat verici bir vesikaya göre tahsiline artık imkan kalmayan alacaklar değersiz alacaktır.

Değersiz alacaklar bu mahiyete girdikleri tarihte tasarruf değerlerini kaybederler ve mukayyet kıymetleri ile zarara geçirilerek yok edilirler.

İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerin bu madde hükmüne giren değersiz alacakları, gider kaydedilmek suretiyle yok edilirler."

Değersiz alacaklar işletme için artık değersiz hale gelen yani tahsil imkanını yitirmiş senetli ve senetsiz alacaklardır. Kanun koyucu herhangi bir ayırıma tabi tutmadan senetli ve senetsiz tüm alacakları belirli şartların gerçekleşmesi halinde değersiz alacak olarak kabul etmiştir. Yukarıda tanımlanan şekilde mükellefler açısından bir alacağın değersiz alacak olarak kabul edilmesi ve kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınabilmesi için aşağıdaki şartların varlığı gerekmektedir.

a) Alacak Ticari İş ve İşletme İle İlgili Olmalıdır: Bir alacağın değersiz alacak olarak nitelendirilebilmesi için her şeyden önce, söz konusu alacağın işletmenin normal ve mutad olarak yaptığı faaliyetleri

(*) Vergi Denetmeni

sonucunda doğması ve daha açık bir ifade ile işletme karının oluşumuna etkide bulunmuş olması gerekmektedir. Bu bağlamda ticari iş ve ticari işletme ile ilgili olmayan, işletme sahibinin şahsi alacağının değersiz hale gelmesi ve işletme sahibinin kendisi için artık tahsil edilemeyecek duruma düşen alacağın doğrudan zarar olarak kaydedilmesi mümkün olmamaktadır.¹

Yasal düzenleme gereği, tahsil edilemeyen ve tahsil edilmesi olanağının bulunmadığı konusunda yargı kararı veyahut ispatlayıcı belge bulunan alacağın, tahsil olanağının ortadan kalktığı tarihte ilgili sonuç hesabına intikal ettirilmesi gerekmektedir. Çünkü V.U.K.'nın 322.maddesinde "...değersiz alacaklar bu mahiyette girdikleri tarihte..." zarar kaydedilmek suretiyle yok edileceği belirtilmektedir. Maddede yer alan "...yok edilirler." ifadesinden anlaşılması gereken bir alacağın değersiz hale gelmesi, bu surette artık o alacağın tahsil imkanının kalmadığı konusunun kesinleşmesidir. Bu nedenle teminata bağlanan veya gizli teminatı bulunan bir alacağın karşılık konusu yapılması söz konusu olmayacağı gibi, bu alacağın değersiz olarak kabulü de mümkün değildir.²

b) Alacak Ticari ve Zirai Kazancın Elde Edilmesi ve Devam Ettirilmesi İle İlgili Olmalıdır: Kanunda açıkça belirtilmemiş olmakla birlikte bir alacağın değersiz alacak sayılarak zarar yazılabilmesi için ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve devam ettirilmesi ile ilgili olması gerekmektedir. Bilindiği üzere ticari ve zirai işletmeler tahakkuk esasının cari olduğu işletmelerdir. Oysa tahsil esasının cari olduğu iş ve işletmelerde fiilen bir alaktan ve daha sonra bu alacağın değersiz hale gelmesinden söz edilememektedir. Ticari veya zirai kazancın elde edilmiş sayılabilmesi için ticari veya zirai işlemin eksiksiz olarak doğmuş olması yeterlidir. Bedelinin tahsil edilmiş olmasının bir önemi yoktur.

c) Değersiz Alacaklar Bilanço veya İşletme Hesa-

bı Esasına Göre Defter Tutan Ticari ve Zirai Kazanç Sahiplerince Gider Olarak Kaydedilir: Bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin yanı sıra işletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerinde değersiz alacaklarını gider olarak yazabilecekleri maddenin son fıkrasında açık bir biçimde belirtilmektedir. Bilanço esasına göre defter tutan işletmeler, alacağın değersiz hale geldiği yıl mukayyet değeri ile zarara geçirilecek, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ise ilgili yıl defterlerine gider kaydedilerek yok edeceklerdir. Ancak işletme hesabı esasına göre defter tutan yükümlüler değersiz hale gelen alacağını giderleştirebilmesi için her şeyden önce bu alacağın mevcut ticari faaliyetinden doğduğunu kanıtlaması gerekir zira işletme hesabı esasına göre defter tutankarın kayıtları üzerinden borç ve alacak ilişkilerini belirleme olanağı yoktur.

d) Alacağın Tahsili Kazai Bir Hükme veya Kanaat Getirici Bir Vesikaya Göre İmkansız Hale Gelmesi Gerekir: Kazai bir hükümden maksat, alacağın tahsil edilme olanağının tamamen ortadan kalktığını hükme bağlayan bir mahkeme kararının varlığıdır.

Alacağın tahsili için kanuni yollara başvurulup, icra takibi yapılmasına rağmen, bu başvuru ve takip-ler sonucunda alacağın ödenmeyeceği veya paranın talep edilmesinin olanaksız olduğu bir mahkeme kararı ile tespit edilmişse alacak değersiz hale gelir.

Kanaat verici bir vesikadan ne anlaşılması gerektiği hususunda ise; kanunda yeterli açıklık bulunmamaktadır. Bu durum, değersiz alacak uygulamasının kapsamını genişletmekle beraber, kanaat verici bir vesikadan söz edebilmek için tahsil olanaksızlığını gösteren bir delilin varlığı şarttır. Bir başka ifade ile, alacağın tahsilinin imkansız hale geldiği kesin olmalı ve mükellefler bunu bir belge ile kanıtlayabilecek durumda olmalıdır. Ancak bu konuda her belge ve olay ayrı ayrı değerlendirilmeli, ilgili olayın gerçek yönü araştırılmalı, bunlardan sonra vesikalar kanaat verici bulunursa; alacağın değersiz hale geldiği kabul edilmelidir.

¹ ERKAN, Mehmet; "Vergi Hukukunda Değersiz ve Vazgeçilen Alacaklar" Vergi Dünyası Sayı 232, Aralık 2000

² "Denetim İlke ve Esasları" Hesap Uzmanları Derneği 1. Cilt 3. Baskı, 2004 Sy.366

Vergi hukuku uygulaması bakımından kanaat verici vesikalara örnek olarak aşağıdaki belgeler sayılabilir.

-Borçlunun gaipliğine ilişkin mahkeme kararı ve buna bağlı olarak herhangi bir mal varlığının bulunmadığına dair resmi makam belgesi,

-Borçlunun herhangi bir mal varlığı bırakmadan ölümü ve mirasçılarının da mirası reddettiklerine dair resmi belgeler,

-Borçlunun, alacaklı tarafından açılan davayı kazandığına dair, mahkeme kararı,

-Mahkeme huzurunda alacaktan vazgeçildiğine ilişkin olarak düzenlenmiş belgeler,

-Alacaktan vazgeçildiğine dair konkordato anlaşması, (Sadece alacaklının borçluyu ibra ettiği miktar değersiz alacak olarak kabul edilebilir.)

-Borçlunun, ülkeyi dönmek üzere terk ettiğini belirleyen gazeteler ve bunu doğrulayan resmi makam belgeleri. Örnek olarak, yabancı bir ülkeye kaçma veya sığınma talebine ilişkin belgeler verilebilir.

-Borçlunun dolandırıcılıktan mahkum olması ve herhangi bir mal varlığı bulunmadığını belgeleyen resmi evrak ve diğerleri,

-Madeni Kanunu'nun 31. ve izleyen maddelerine göre mahkemelerce borçlu hakkında verilen gaiplik kararı,

-Borçlunun adresinin saptanamaması nedeniyle icra takibat dosyasının kaldırıldığını gösteren icra memurluğu yazısı,

-Borçlunun ölümünü ve mirasçılarının bulunmadığını kanıtlayan resmi soruşturma belgesi,

-Borçlunun ölümü ve mirasçılar adına Sulh Mahkemelerince verilmiş bulunan mirası ret kararı,

-Gerek doğuşu gerekse vazgeçilmesi bakımından belli ve inandırıcı sebepleri olmak şartıyla alacaktan vazgeçildiğini gösteren anlaşmalar, (Alacaklının tek taraflı irade beyanı ile alınmasından vazgeçilen alacakların, değeriz alacak olarak zarar kaydı mümkün değildir.)

-Ticaret mahkemesince borçlu hakkında verilmiş ve ilgili masa tarafından tasfiyeye tutulmuş bulunan

iflas kararına ilişkin belgeler

kanaat verici nitelikte belge veya belgelere örnek olarak gösterilebilir³.

Yukarıda sayılan şartların varlığı halinde değersiz hale gelen alacaklar bu mahiyete girdikleri tarihte mukayyet bedelleri yani muhasebe kayıtlarında gösterilen hesap değerleri ile zarar hesabına aktararak yok edilirler. Değersiz hale gelen bir alacak nedeni ile oluşan zararın , alacağın değersiz hale geldiği yılda gider kaydedilmesi gerekmekte olup bu yılda gider kaydedilmeyen alacakların ise daha sonraki yıllarda giderleştirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

2- Özellik Arz Eden Hususlar:

a) Hatır Senetleri : Ülkemizde kredi kullanan ticari ve sına- i kurumların çoğu kez hatır senedi karşılığı kredi temin ettikleri ve gerçek ticari ilişkiye dayanmayan bu senetlerin giderlerini kayıtlarına intikal ettirdikleri ve finansman kuruluşlarının bu senetleri kabullendikleri gözlenmektedir. Hatır senedi kısa tanımlama ile piyasada itibarı ve ödeme gücü bulunan herhangi bir kişinin veya kurumun, kredi kullanma ihtiyacında ve isteminde bulunan bir kişiye veya tüzel kişiye herhangi bir ticari ilişkiye dayanmadan verilen borç senedir. Hatır senedi borçlusu, gerçekte vermiş olduğu senedi ödemeyecektir. Dolayısıyla ticari işlem dışı nedenlerle düzenlenen senetlerin ödenmemesinden dolayı alacağın tahsil edilememesi halinde, bu tür alacağın değersiz alacak olarak kabul edilerek sonuç hesaplarına intikal ettirilmesi mümkün değildir.⁴

b) Vade Konkordatosu : Borçlu ile alacaklılar arasında yapılan bir konkordatoyla, borçluya borcunu ödemesi için vade tanınır. Bu şekilde yapılan konkordatoya vade konkordatosu denir. Bu konkordato da alacaklıların vazgeçtiği herhangi bir alacak kısmı yoktur yalnızca mevcut olan alacağın vadesi uzatılmış veya vadesi geçmiş ancak tahsil edilememiş alacağa vade tanınmıştır. Alacaklılar, alacaklarının tamamını ileriki bir tarihte (kendilerinin borçluya tanı-

³ ÜNAL ,Noyan Alper "Değersiz Alacaklar ve Vazgeçilen Alacaklar" Vergi Dünyası , Sayı:256, Aralık 2002

⁴ ŞAHİN, Tuğba www.vergidegundem.com "Dönemsonu İşlemleri: Vergi Hukukunda Değersiz ve Vazgeçilen Alacak Kavramları

dıkları vadede) tahsil edeceklerdir. Bu nedenle alacaklılar tarafından gerek alacaklarına ilişkin karşılık ayrılması, gerekse alacakların doğrudan zarar kaydı mümkün değildir. Yeni tanınan vadede borçlunun borcunu yine ödememesi veya ödeyememesi halinin ayrıca değerlendirileceği tabiidir.⁵

c) Aciz Vesikaları: Aciz Vesikası , icra takibi halinde borçlunun haczedilen bütün mallarının satışı sonucu ,alacaklıların alacaklarının tamamına kavuşamamaları halinde alamadıkları kısım için kendilerine verilen belge borçlunun haczi olanaklı hiçbir malı bulunmaması durumunda tutulan tutanak olarak tanımlanmaktadır.⁶ Kısaca Aciz vesikası borçlunun ödeme gücünün bulunmadığını gösteren bir belge olup borçlunun ileride ödeme gücü olması halinde alacak tahsil edilecektir. Aciz vesikasına bağlanan alacaklar için zamanaşımı da söz konusu olmadığından aciz vesikasına bağlanan alacaklar için kesin olarak tahsil edilmeyecek yorumu yapılması mümkün bulunmamaktadır. Maliye'nin görüşü bu yönde olmakla birlikte verdiği çeşitli özlere alacakların aciz vesikasına bağlanarak değersiz alacak olarak kabulüne ve zarar yazılmasına olanak bulunmadığı ifade edilmektedir.

Ancak Danıştay'ın; kaza- i bir hüküm olan aciz vesikasına istinaden alacağın değersiz alacak olarak değerlendirilmesi hususuna ilişkin birbiri ile çelişen kararları mevcuttur. Danıştay 3üncü Dairesi'nin 15/05/1996 gün ve E.1995/354, K.1996/1775 sayılı kararında "Aciz vesikasına bağlanan alacağın ilgili dönemde gider/zarar yazılabileceği" kabul edilirken; Danıştay 4üncü Dairesi'nin, tarih: 10.01.1984 gün ve E.1985/8216 ,K. 1984/98 sayılı kararında. "Aciz vesikasına bağlanan alacaklar değersiz alacak olarak kabul edilmez" hükmüne varılmıştır.

d) İflas Halinde Değersiz Alacak Yazılabilir mi?: Bir gerçek veya tüzel kişinin iflasına karar verilmesi ile beraber, bu şahıstan alacaklı durumunda olan kişilerin bütün alacakları değersiz hale gelmez. Zira

iflas açılır, alacaklılar iflas masasına başvurur, varsa müflisin mevcutları paraya çevrilip alacaklılara dağıtılır. Başka bir ifadeyle iflasın sonunda alacaklılar alacaklarının bir kısmını tahsil etme imkanına sahiptirler. Bu nedenle iflas kararı sadece alacağın şüpheli hale geldiğini gösterir ve sahibine Vergi Usul Kanunu'un 323.maddesine göre karşılık ayırma imkanı verir. Ancak mahkeme iflas eden borçlunun herhangi bir ödeme yapamayacak durumda olduğunu hükme bağlarsa, bu taktirde alacak değersiz hale gelmiş demektir.

Eğer bir alacağın, azda olsa, kısmen veya tamamen tahsil edilme olasılığı varsa o alacak şüpheli alacaktır. Bu durumda değersiz alaktan söz etmek mümkün değildir. İflas halinde bir alacağın tahsil edilip edilmeyeceği veya ne kadarının tahsil edileceği belli değildir. Bu nedenle alacak iflas masasına yazdırıldığı anda sadece şüpheli alacak olarak dikkate alınmalıdır.⁷

3- Değersiz Alacakların Muhasebeleştirilmesi:

İşletmeler Vergi Usul Kanunu'nun 322. maddesinde yer alan şartları taşımaları halinde değersiz hale gelen alacaklarını "689- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar" hesabına aktararak dönem kazancının tespitinde dikkate alacaklardır.

Örnek: X A.Ş 'nin Müşterisinden olan 3.000.-YTL değerindeki bir alacağı 2007 yılı içerisinde değersiz hale gelmiştir. Bu durumda şirket , değersiz hale gelen alacağını aşağıdaki şekilde muhasebeleştirecektir.

a) Dönemiçi Yevmiye Kaydı

_____/_____

689- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar
3.000.-

120/121 Alıcılar/Alacak Senetleri 3.000.-

b) Dönemsonu kaydı:

_____-31.12.2007_____

⁵ DUMAN,Ömer; "Değersiz Alacaklar ve Vazgeçilen Alacaklar"; Vergi Dünyası, sayı 244, Aralık 2001

⁶ ÖZTÜRK , Bünyamin "Dönemsonu Envanter ve Değerleme İşlemleri" Kasım, 2006 , Sy. 140

⁷ ERKAN, Mehmet; "Vergi Hukukunda Değersiz ve Vazgeçilen Alacaklar" Vergi Dünyası Sy.232, Aralık 2000

690 Dönem Karı veya Zararı	3.000.-
689 Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar	3.000.

III- VAZGEÇİLEN ALACAKLAR

1- Genel Esaslar:

Vergi Usul Kanunu'nun 324'ncü maddesi hükümüne göre;

"Konkordato veya sulh yolu ile alınmasından vazgeçilen alacaklar, borçlunun defterinde özel bir karşılık hesabına alınır. Bu hesabın muhteviyatı alacaktan vazgeçildiği yılın sonundan başlayarak üç yıl içinde itfa edilmediği takdirde kar hesabına naklonunur"

Konkordato veya sulh yoluyla alınmasından vazgeçilen alacaklar konkordato veya sulh anlaşmasının kanaat verici vesika olarak sayılması nedeni ile alacaklı açısından değersiz alacak ancak borçlusu açısından kar mahiyetindedir. Vergi Usul Kanununda vazgeçilen alacaklar için ayrı bir madde düzenlenmesinin asıl amacı borçlu açısından alacaktan vazgeçilen bir kimsenin mali durumunun bozuk olduğu göz önüne alınarak bu karın, alacaktan vazgeçildiği yıl değil de daha ileri yıllarda vergilendirilmesinin öngörülmesi ve borçlunun uygulayacağı yöntemi belirlemektir.

Madde metninde de açıkça belirtildiği üzere bir alacağın vazgeçilen alacak olarak değerlendirilmesi için konkordato veya sulh yolu ile alacaktan vazgeçilmiş olmalıdır. Vazgeçilen alacakları, değersiz alacaklardan ayıran en önemli husus budur. Değersiz alacaklarda kaza-i bir hüküm veya kanaat getirici bir vesikaya ihtiyaç duyulurken vazgeçilen alacaklarda kanun sadece konkordato ve sulh yolu ile anlaşma haline yer vermiştir. Konkordato, ödeme kabiliyeti azalan bir borçlunun alacaklıları ile anlaşmak suretiyle borcundan kısmen kurtulmasıdır.⁸ Konkordato, dürüst bir borçlunun, alacaklarının belli bir yüzde miktarından (en az üçte iki) çoğunluğu ile yaptığı ve ticaret mahkemesi tasdiki ile hüküm ifade eden cebri

anlaşmadır ki, bununla imtiyazsız alacaklılar borçluya karşı alacaklarının belli bir yüzdesinden feragat ederler ve borçlu, borçlarının konkordatoda kabul edilen kısmını ödemekle borçlarından kurtulur.⁹

Konkordato zaman veya miktar yönünden yapılabilir. Alacaklıların alacaklarının belirli bir kısmından vazgeçmeleri şeklinde olursa miktar konkordatosu söz konusudur. Bu halde alacaklılar, vazgeçmiş oldukları alacak miktarı kadar karşılık gideri yazabileceklerdir.

Miktar konkordatosu sonucu tahsilinden vazgeçilen alacak kısmı alacaklılar açısından "değersiz alacak"tır. Alacağın bu kısmı mukayyet değeriyle zarar olarak sonuç hesaplarına intikal ettirilir. Miktar konkordatosu sonucu, alacaklılar alacaklarının bir kısmının tahsilinden vazgeçmekle, borçluda tahsilinden vazgeçilen alacak kısımları kadar borç ödeme yükümlülüğünden kurtulmaktadır. Alacaklılarca tahsilinden vazgeçilen alacağın bu kısmı borçlunun defterlerinde özel bir karşılık hesabına alınacak ve bu hesabın muhteviyatı alacaktan vazgeçildiği yılın sonundan başlayarak üç yıl içinde zararla itfa olunmadığı takdirde kar hesabına nakledilecektir. Buna göre, borçlu alacaklılarca tahsilinden vazgeçilen alacak kısımlarını bu maddeye göre işleme tabi tutulacaktır.¹⁰ Konkordato anlaşmalarında üç yıllık sürenin başlangıcı, konkordatonun ticaret mahkemesinde onaylandığı tarihtir.

Vazgeçilen alacaklar için düzenlenen ikinci hal sulh yolu ile alacaktan vazgeçilmesidir. Borçlu ödeme yeteneğini tamamen kaybetmediği halde, kimi işletmeler müşterisinin mali yapısını düzeltmesi için alacağının tamamından veya bir kısmından vazgeçebilmektedir. Sulh yolu ile vazgeçilen alacaklarda üç yıllık bekleme süresinin başlangıcı alacağın sulh yolu ile vazgeçildiğini gösteren anlaşmanın yapıldığı tarihtir.

Vazgeçilen alacakların borçlu yönünden kara alınması bakımından bekleme süresi, normal olarak üç yıl olmakla birlikte, daha önce işin terki, ölüm,

⁸ ÖZYER, Mehmet Ali "Vergi Usul Kanunu Uygulaması" sayfa 612

⁹ CEYHAN, Murat www.alomalive.com "Değersiz Alacaklar"

¹⁰ ÜNAL, Noyan Alper "Değersiz Alacaklar ve Vazgeçilen Alacaklar" Vergi Dünyası, Sayı:256, Aralık 2002

kurumlarda devir hallerinde, ölüm veya devir tarihinde üç yıllık süreye bakılmaksızın ölüm veya devir tarihinde kara intikal ettirilir.

Öte yandan Vergi Usul Kanunun'un 324. maddesinde *Konkordato veya sulh yolu ile alınmasından vazgeçilen alacaklar, borçlunun defterinde özel bir karşılık hesabına alınır* hükmü gereği işletme hesabında defter tutanların vazgeçilen alacak için karşılık ayıramayacakları dolayısı ile doğrudan gelir yazmaları gerektiğinin kabulü gerekir.

2- Vazgeçilen Alacakların Muhasebeleştirilmesi:

Vazgeçilen alacaklara ilişkin muhasebe kayıtları alacaklı ve borçlu açısından farklıdır. Alacaklı açısından tahsilinden vazgeçilen alacak değersiz alacak olarak değerlendirilecek ve değersiz alacak olarak kayıtlara aktarılacaktır.

Vazgeçilen alacaklarla ilgili olarak alacaklısı tarafından tahsilinden vazgeçilen alacak tutarının borçlu tarafından " 549 Özel Fonlar" hesabında izlenmesi söz konusu tutarın fon hesabına alınarak üç yıl süre ile bekletilmesi , ortaya çıkacak zararla itfa edilebilmesi ve özünde bir kar unsuru olması nedenleri ile uygun bulunmaktadır.

Örnek: X Ltd. Şti. , Y A.Ş.den olan 60.000,00.- YTL tutarındaki senetli alacağın tamamından 20.11.2005 tarihinde yapılan sulh anlaşması ile vazgeçmiştir.

Y A.Ş. 'nin 2005 yılı zararı 15.000.-YTL , 2006 yılı zararı ise 20.000.-YTL dir. Y A.Ş. 2007 yılında ise kar etmiştir.

Borçlu tarafından yapılacak kayıtlar aşağıdaki gibi olmalıdır.

1-----20.15.2005-----

321- Borç Senetleri	60.000.-
549 - Özel Fonlar	60.000.-

2-----31.12.2005-----

549 - Özel Fonlar	15.000.-
679- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar	15.000.-

3-----31.12.2005-----

679 - Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar	15.000.-
690- Dönem Kar veya Zararı	15.000.-

1-----31.12.2006-----

549 - Özel Fonlar	20.000.-
679- Diğer Olağandışı Geli ve Karlar	20.000.-

2-----31.12.2006-----

679 - Diğer Olağandışı Geli ve Karlar	20.000.-
690- Dönem Kar veya Zararı	20.000.-

1-----31.12.2007-----

549 - Özel Fonlar	25.000.-
679- Diğer Olağandışı Geli ve Karlar	25.000.-

2-----31.12.2007-----

679 - Diğer Olağandışı Geli ve Karlar	25.000.-
690- Dönem Kar veya Zararı	25.000.-

IV- SONUÇ:

Günümüz ticari ve ekonomik koşullarında vade-li olarak yapılan mal teslimleri ve hizmet ifaları, firmaları satış bedelinin tahsil edilememesi sorunu ile karşı karşıya bırakmaktadır. Vergi Usul Kanununda yer alan değersiz alacaklar ve vazgeçilen alacaklar ile ilgili düzenlemeler mükelleflerin sorununa vergisel açıdan çözüm getirmektedir. Yine düzenlemelerde yer alan ifadelerin çıkarılacak tebliğler ile daha net olarak açıklanması dönem kar/zararının tespitinde mükelleflere kolaylık sağlayacaktır.

KAYNAKLAR:

1- 2006 yılı Beyanname Düzenleme Klavuzu , HUD Yayınları

2- ÖZYER, Mehmet Ali "Vergi Usul Kanunu Uygulaması" 2. Baskı

3- ÖZBALCI , Yılmaz " Vergi Usul Kanunu Yorum ve Açıklamaları" ,Ağustos ,2003

4- ÖZTÜRK , Bünyamin "Dönemsonu Envanter ve Değerleme İşlemleri" Kasım, 2006

5- "Denetim İlke ve Esasları" HUD Yayınları , 1. Cilt 3. Baskı , 2004

6- ERKAN, Mehmet;"Vergi Hukukunda Değersiz

ve Vazgeçilen Alacaklar" Vergi Dünyası Sayı 232, Aralık 2000

7-   NAL ,Noyan Alper "Değersiz Alacaklar ve Vazgeçilen Alacaklar" Vergi Dünyası , Sayı 256, Aralık 2002

8- DUMAN,Ömer; "Değersiz Alacaklar ve Vazgeçilen Alacaklar"; Vergi Dünyası, Sayı 244, Aralık 2001

9 -   AH  N, Tuğba www.vergideg  ndem.com

"Dönemsonu   şlemleri: Vergi Hukukunda Değersiz ve Vazgeçilen Alacak Kavramları

10- CEYHAN, Murat www.alomaliye.com "Değersiz Alacaklar"

11- GELMEZ, İlker " Değersiz Alacaklar ve Vazgeçilen Alacaklar" Vergi Raporu , Sayı 87, Aralık 2006

12- MERS  NL  , Ertan " Değersiz Alacaklar ve Vazgeçilen Alacaklarla İlgili Vergi Usul Kanunundaki Düzenlemeler" Sayı 80, Mart, 2006